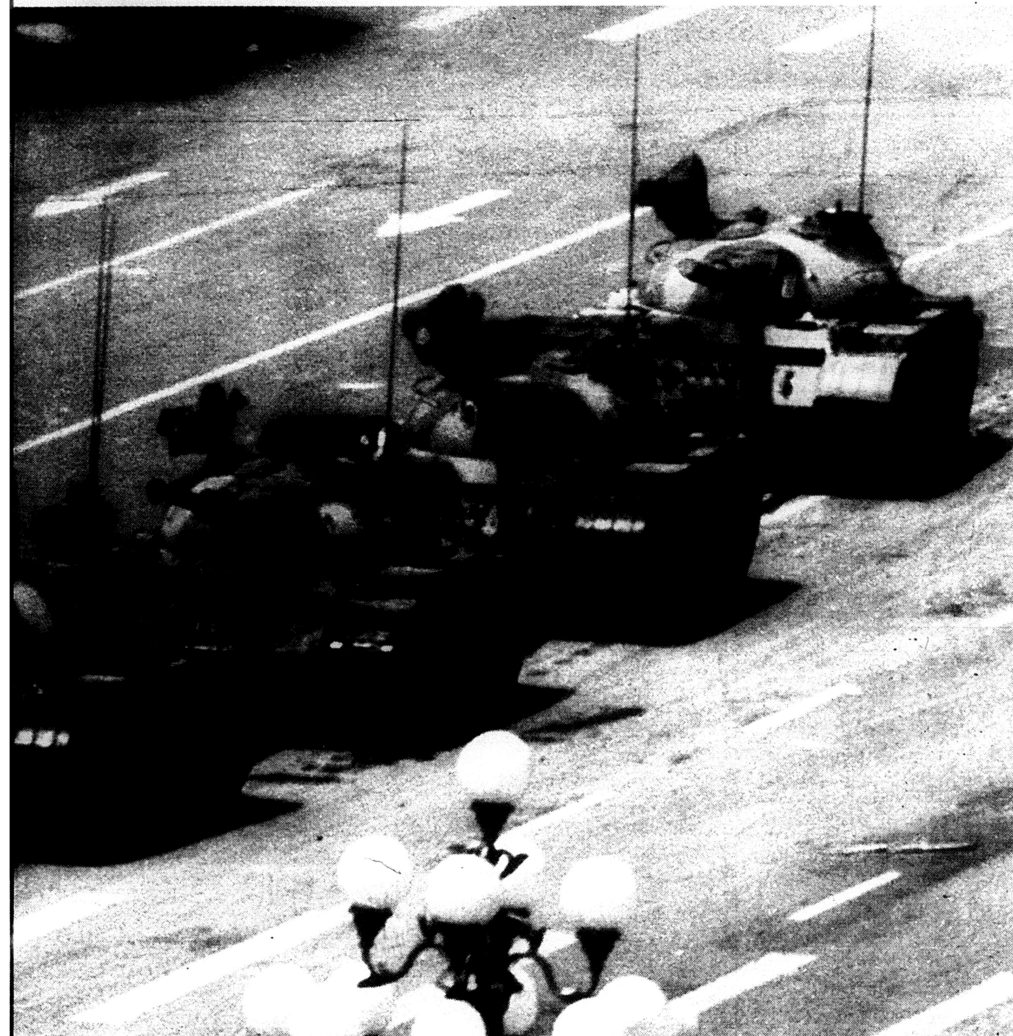

ster med karisma

Stoppa en 40-tonns tank på Himmelska fridens torg den 5 juni 1989.

den engelske tituleröverten JC Fuller, sannolikt 1900-talets mest inflytelserika militära tänkare. Arrogant och totalt okonventionell angrep han den etablerade visdomen med mordande sarkasmer. Fullers främsta fiende var alltid militärledningen, vars generaler i kraft av sina "mineraliserade intellekt" ofelbart fattade kriminellt stupida beslut.

VID DEN PAMPIGA PANSARPARAD som ingick i Hitlers 50-årskalas var Fuller en av de inbjudna hedersgästerna. Föhrern skakade hans hand och sade: "Jag hoppas att ni är nöjd med era barn?" Under mellankrigstiden predikade Fuller och hans politiskt mera rumsrene efterföljare Liddell Hart det mekaniserade pansarkrigets futuristiska evangelium. I Fullers vision av framtidens krig hade de inkallade herderna spelat ut sin roll och ersatts av en teknisk, intellektuell och moralisk elit – ett slags moderna pansarridare. Denna blandning av teknikult och feodalmytisk tilltalade naturligtvis nazister som Guderian och von Manstein men även framtida ljusriddare som de Gaulle och Tukhachevsky tillhörde Fullers lyhörda lärjungar.

I september 1939 blev den nya krigsfilosofin världsberömd under beteckningen Blitzkrieg då 2 000 tyska tanks pulveriserade den polska armén. Segern över det omringade Polen var inte någon större prestation. Blitzkriget i väst 1940 var en helt annan sak. Där mötte den tyska

armén en jämbördig motståndare vars förskansade försvarslinje måste brytas igenom i ett frontalangfall. 1914 hade den tyska offensiven snabbt gått i baklås men den här gången gick allt som på räls. Den avgörande skillnaden var pansarvapnet och den nya taktiska doktrinen som i stället för en offensiv på bred front rekommenderade massiva och koncentrerade attacker mot sårbara punkter.

PÅ ELVA DAGAR NÄDDE TYSKT PANSAR kanalkusten och klöv därmed de allierade arméerna i två hälften. Slaget om Frankrike var och förblir historiens största stridsvagnstriumf. Blixtkrig dominerade landoperationerna till 1943 då ryssarna lyckades massproducera T-34, en stridsvagn som var lika effektiv som tyskarnas senaste modeller (Hitlers drömstridsvagn, den 188 ton tunga "Maus", tillverkades bara i två exemplar). Utvecklingen av allt dödligare anti-tankvapen i kombination med attackflyg, minfält och förbättrade stridsvagnshinder hade successivt bromsat upp de blixtnabba genombrotten.

I andra världskrigets största stridsvagnsslag vid Kursk drabbade två tankarmador bestående av mer än 6 000 fordon samman. Det blev en ren materialsläkt i sovjetisk favör. Pansarkrigsföringen började alltmer likna de förödande utnöttningsoperationer som karakteriserat första världskrigets

KRIGHISTORIA

Tank – the progress of a monstrous war machine

Patric Wright

Faber & Faber, 2000

"Idén om ett bepansrat stridsfordon är antagligen lika gammal som den civiliserade krigföringen".

infanterioffensiver och som det varit stridsvagnens främsta uppgift att förhindra.

Under småkrigen efter 1945 är det paradoxalt nog Israel som mest glansfullt förvaltat den tyska blixtkrigstraditionen i kampen mot araberna. Kuwaitkriget avslutades också stilfullt med ett kort tankintermezzo. Ökenen var enligt Rommel den idealiska stridsvagnsterängen. Men smarta missiler, attackhelikoptrar och annat otyg har berövat tanken mycket av dess magi. Den är nu reducerad till ett markstridsvapen bland många andra. Under speciella omständigheter kan tanken fortfarande vara av avgörande betydelse men för att citera John Keegan:

"De dagar då pansarbaronerna stävade mot horisonten drivande heloterna framför sina larvbänd är definitivt förbi."//

Den tyska leopardstridsvagnen